



II МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ СИМПОЗИУМ  
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК – СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

12-15 лютого 2020 року (Львів-Славське, Україна)

2<sup>nd</sup> INTERNATIONAL SCIENTIFIC SYMPOSIUM  
«SUSTAINABLE DEVELOPMENT – STATE AND PROSPECTS»

PROCEEDINGS

12-15 February 2020 (Lviv-Slavske, Ukraine)

Lviv Polytechnic  
National University

V. Chornovil Institute of  
Sustainable Development

All-Ukrainian  
Environmental League

Національний університет  
«Львівська політехніка»

Інститут сталого розвитку  
ім. В. Чорновола

Всеукраїнська  
екологічна ліга



**Національний університет «Львівська політехніка»  
Lviv Polytechnic National University**

**Інститут сталого розвитку ім. В. Чорновола  
V. Chornovil Institute of Sustainable Development**



**Всеукраїнська екологічна ліга  
All-Ukrainian Environmental League**



**СТАЛИЙ РОЗВИТОК – СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**  
**Матеріали II Міжнародного наукового симпозиуму SDEV'2020**

*12-15 лютого 2020 року  
Львів-Славське, Україна*



**SUSTAINABLE DEVELOPMENT – STATE AND PROSPECTS**  
**Proceedings of the 2<sup>nd</sup> International Scientific Symposium SDEV'2020**

*12-15 February 2020  
Lviv-Slavske, Ukraine*

УДК 591.663

---

**Сталий розвиток – стан та перспективи:** Матеріали II Міжнародного наукового симпозиуму SDEV'2020 (12-15 лютого 2020 року, Львів-Славське, Україна). – Львів, 2020. – 1 електронний оптичний диск (DVD)

---

**Sustainable Development – state and prospects:** Proceedings of the 2<sup>nd</sup> International Scientific Symposium SDEV'2020 (12-15 February 2020, Lviv-Slavske, Ukraine). – Lviv, 2020. – 1 electronic optical disk (DVD).

---

**Організатори симпозиуму SDEV'2020**

Національний університет «Львівська політехніка»  
Інститут сталого розвитку ім. В. Чорновола  
**Співорганізатор:** Всеукраїнська екологічна ліга

**SDEV'2020 Symposium Organizers**

Lviv Polytechnic National University  
V. Chornovil Institute of Sustainable Development  
**Co-organizer:** All-Ukrainian Environmental League

*Матеріали подано в авторській редакції.*

ISBN 978-617-655-191-1

© Національний університет  
«Львівська політехніка», 2020  
© Автори

А. Паулик (Мукачево, УКРАЇНА)

## РОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*Мукачівський державний університет,  
89600 Мукачево, вул. Ужгородська, 26*

Розвиток підприємництва здійснює вирішальну роль у розвитку економіки регіону та виступає основним фактором формування її конкурентоспроможності.

Підприємництво є основним сектором економіки в ринкових умовах, що забезпечує ринок товарами та послугами, сприяє розвитку конкурентних відносин.

Конкурентоспроможність економіки регіону визначається багатьма факторами, а саме: економіко – географічне положення, наявні природні ресурси, кліматичні умови, рівень кваліфікації персоналу, інвестиційний клімат, рівень розвитку науки та техніки. Але не менш важливим є саме розвиток та активність суб'єктів підприємництва. Особлива роль при цьому відводиться саме суб'єктам малого та середнього бізнесу.

В найбільш широкому розумінні конкурентоспроможність економіки регіону розглядається як її здатність виробляти продукцію та надавати послуги, забезпечувати порівняно високі доходи і рівень зайнятості населення. Виходячи з найбільш поширеного трактування даної категорії, можна дійти до висновку, що саме підприємництво відіграє провідну роль у формуванні та забезпеченні конкурентоспроможності економіки сучасного регіону.

Підприємницька діяльність здійснюється відповідними суб'єктами, які згідно чинного законодавства можуть відноситися до суб'єктів малого (зокрема мікропідприємництва), середнього або великого підприємництва [1]. Основні тенденції щодо зміни кількості суб'єктів господарювання подано на рис.1.

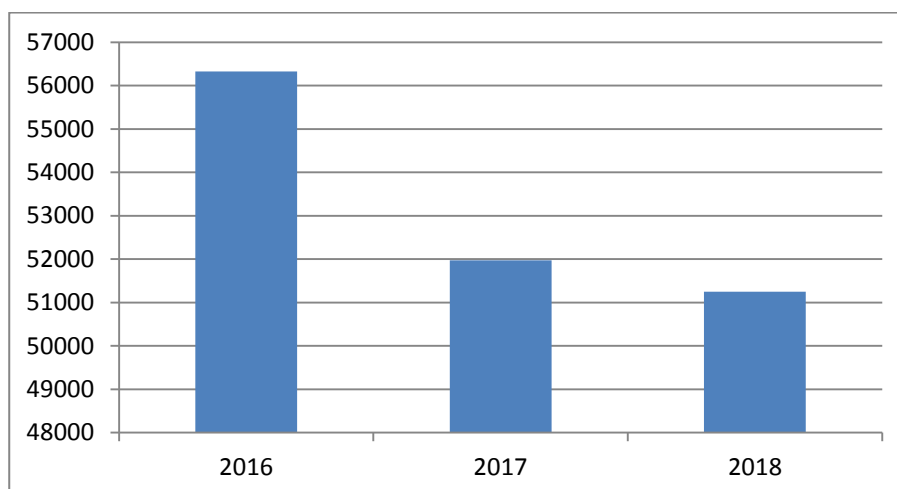


Рис. 1 Загальна кількість суб'єктів господарювання в Закарпатській обл., од.

Можемо спостерігати значне скорочення кількості суб'єктів господарювання в області за досліджуваний період. Такі зміни спричинені цілою низкою несприятливих тенденцій, що відбуваються в нашій державі останні 6 років.

Суб'єкти підприємництва виступають основними роботодавцями та забезпечують зайнятість населення в області. Дані про рівень чисельності зайнятого населення та найманих працівників подано на рис. 2.

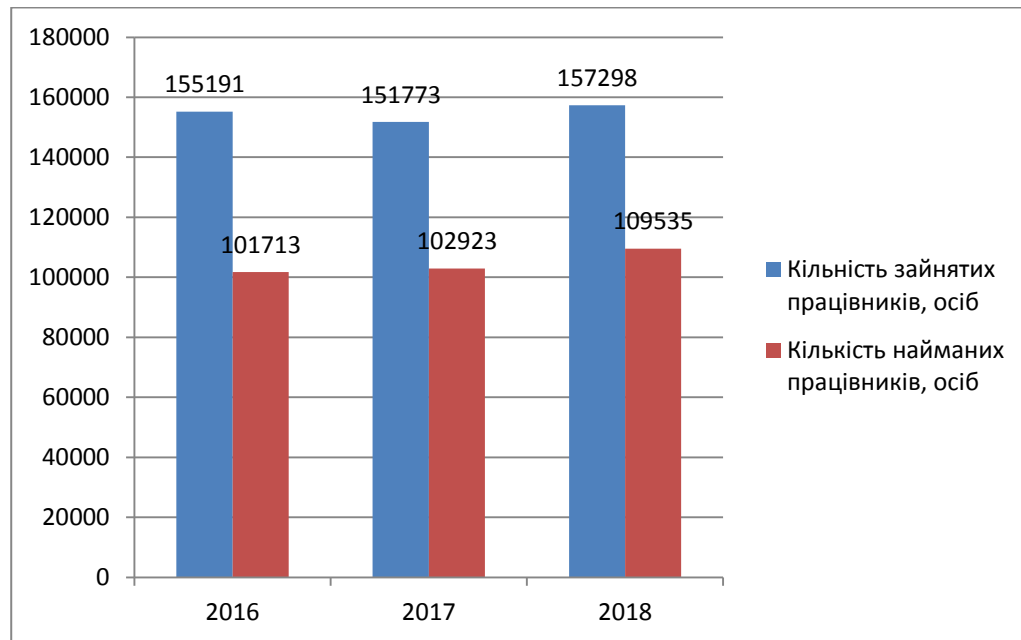


Рис. 2 Динаміка чисельності зайнятих в суб'єктах господарювання 2016-2018 роки.

Підприємницькі структури є основним виробником товарів та послуг, що в свою чергу забезпечує відповідний рівень доходів. Обсяг реалізованої продукції (товарів та послуг) на Закарпатті становив: 2016 рік – 55148968,9 тис. грн., 2017 – 67258482,6 тис. грн. та 80839211,7 у 2018 році [2].

Особливого значення в процесі формування конкурентоспроможної економіки регіону набуває розвиток кластерних об'єднань. Саме представники малого та середнього бізнесу найчастіше створюють кластери. Найперспективнішими напрямками щодо утворення кластерів на Закарпатті є транспорт та логістика, туризм, ліжництво. Формування та розвиток кластерів дасть змогу забезпечити конкурентоспроможність економіки регіону на державному та регіональному рівнях.

Малі та середні суб'єкти господарювання виступають основними генераторами інновацій та як наслідок, сприяють залученню інвестицій.

На сьогоднішній день підприємництво зіткнулося з рядом проблем, які потребують нагального вирішення:

- відсутність ефективної співпраці між зацікавленими сторонами (органами влади, органами місцевого самоврядування, громадами, об'єднаннями підприємців, міжнародними організаціями);
- низька здатність реалізації державної політики розвитку підприємництва;

– низький рівень взаємодії між центральними та місцевими органами влади, органами місцевого масо врядування щодо вирішення нагальних проблем розвитку підприємництва;

– низький рівень інфраструктури розвитку малого та середнього підприємництва;

– низькі обсяги інвестицій, особливо іноземних;

– низький рівень бюджетного фінансування;

– обмежена можливість доступу до ресурсів.

Перераховані вище проблеми можна подолати за допомогою наступних кроків:

– формування сприятливого середовища для розвитку підприємництва, зокрема малого та середнього;

– послаблення податкового тиску на малий та середній бізнес;

– збільшення можливостей щодо фінансування малого та середнього бізнесу;

– посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва;

– подолання монополізації економіки;

– формування та підвищення інноваційного та інвестиційного потенціалу підприємницьких структур.

### **Список використаних джерел**

[1]. *Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. № 18. № 19–20. № 21–22. Ст. 144 (зі змінами).*

[2]. *Головне управління статистики в Закарпатській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу [http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/struct/2019/fin\\_res\\_econom\\_2018.pdf](http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/struct/2019/fin_res_econom_2018.pdf).*



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>